

ZAMONAVIY TEXNOLOGIYALAR

Abdukarimova Oynura Salimjon qizi
Qo'qon universiteti KI-1-22 talabasi

Annotatsiya: Ushbu tezisda innovatsion ta'lim texnologiyalar muhitini samarali shakillantirish omillari keltirib o'tilgan. O'quv jarayoni va maktab o'quvchilarining ta'lim sifati boshqarishning axborot-tahliliy metodologiyasi kabi innovatsion texnologiyalardan foydalanish, zamonaviy texnologiyalar haqida, gumanitarlikning umumiy xususiyatlari haqida batafsil yoritilgan.

Kalit so'zlar: O'zbekistonda ta'lim texnologiyalari, zamonaviy ta'lim, pedagogika.

Ta'limda zamonaviy texnologiyalar vosita sifatida qaraladi, uning yordamida yangi ta'lim paradigma. Ta'lim texnologiyalarining rivojlanish tendentsiyalari bevositata'limni insonparvarlashtirish bilan bog'liq, o'z-o'zini amalga oshirishga hissa qo'shadi va shaxsning o'zini o'zi anglashi. "Ta'lim texnologiyasi" atamasi - ko'proq "o'quv texnologiyalari" dan ko'ra sig'imli, chunki u ham nazarda tutadishaxsning shakllanishi va rivojlanishi bilan bog'liq bo'lgan tarbiyaviy jihattinglovchilarning fazilatlarini. YuNESKO hujjatlarida o'qitish texnologiyasiyaratish, qo'llash va aniqlashning tizimli usuli sifatida qaraladitexnik va hisobga olgan holda bilimlarni o'qitish va o'zlashtirishning butun jarayoniinson resurslari va ularning o'zaro ta'siri. Bu texnologiyaning ta'rifi unga o'xshagan ko'plab odamlar to'liqlik va aniqlikka da'vo qila olmaydi, yangi (ekologik, kosmik, axborot) texnologiyalari. Eng umumiy shakldatexnologiya yaxshi o'ylangan tizim, "qanday" va "qanday" maqsad"mahsulotning muayyan turi yoki uning tarkibiy qismi"da mujassamlangan.Masalan, ilmiy-uslubiy adabiyotlardan ba'zilarini nomlaymiztexnologiyani aniqlash variantlari: erishishning texnik usuliamaliy maqsadlar; Olish uchun qo'llaniladigan usullar to'plamiinsonning yashashi uchun zarur bo'lgan narsalar; protseduralar to'plami vainson faoliyatini tashkil etish usullari; Ishlatilgan vositalarinson xatti-harakatlarini modellashtirish. Zamonaviy yondashuvo'qitish uni texnologik asosda qurishdir. O'qitish texnologiyasining umumiy tamoyillari va qoidalari quyidagilardan iborat:1. A.S. tomonidan shakllantirilgan pedagogik maqsadga muvofiqlik tamoyili. Makarenko: "O'qituvchining hech bir harakati chetda turmasligi kerak maqsadlar qo'ying ". 2. O'zaro bog'liqlik va o'zaro bog'liqlik o'qitish va o'rganish o'quv jarayonining ikki ajralmas tomoni sifatida. O'qitish pedagogik jihatdan mustahkam tashkilotdirtalabalarning mustaqil faoliyati. O'qituvchining asosiy vazifasi, u qanday K.D Ushinskiyni ko'rgan - talabaning faoliyatini o'ziga aylantirishhavaskor ijro. 3. Ta'limning yakuniy konkretlashuvi va rivojlanish maqsadlari mazmuni, usullari, o'quv qo'llanmalari, o'quvchilar faoliyatining o'qituvchi tomonidan tashkil etilgan usullari. 4. Kerakli o'qitish texnologiyasining elementi tematik rejalashtirish, yakuniy natijalar va qurilishning qisqacha tavsifi, shu jumladan; bitta mantiq bilan bog'langan individual faoliyatning butun zanjiri. 5. Tashkilot talabalarning o'quv va kognitiv faoliyatining har bir bosqichida nazorat qilish.6. Talabalarning ijodiy faolligini rag'batlantirish, e'tiborni qaratish talaba nafaqat bilimli, balki qodir. 7. Shakl va usullarning xilma-xilligini o'rganish, alohida vosita yoki shaklni universallashtirishga yo'l qo'ymaslik. Usta innovatorlarning pedagogik tajribasiga bevosita murojaat qilish bizga boshqa muhim belgilarni aniqlashga imkon beradi. o'qitish texnologiyasi qoidalari. Texnologiya joyida bo'lgunga qadarindividual mahorat ustunlik qiladi. Siz yaxshilaganingizdek individual mahorat o'sadi, "kollektiv ijodkorlik" rivojlanadi,"Kollektiv mahorat", uning jamlangan ifodasi va texnologiya hisoblanadi. Asosan faoliyatni o'rganish va solishtirish foydalidir.Texnologiyaga asoslangan faoliyat bilan individual hunarmandchilik bo'yicha -... I. Podlasy buni quyidagicha amalga oshiradi: Zamonaviyning rivojlanishi ta'lim texnologiyalari quyidagilarga muvofiq olib borilishi kerak.Tamoyillar: texnologiyaning yaxlitligi printsipi,

ifodalovchi didaktik tizim; da texnologiyaning takrorlanuvchanligi printsiplibelgilangan maqsadlarga erishish uchun muayyan pedagogik muhit; pedagogik tuzilmalarning chiziqli bo'lmaganligi printsiipi va omillarning ustuvorligi; tegishli pedagogikaning o'z-o'zini anglash mexanizmlariga ta'sir ko'rsatish; tizimlar; o'quv jarayonini o'quvchi va uning shaxsiyatiga moslashtirish printsiipi; kognitiv qobiliyatlar; potentsial ortiqchalik printsiipi; ta'lim ma'lumotlari, shakllantirish uchun maqbul shart-sharoitlarni yaratish; umumlashtirilgan bilim. Shunday qilib, texnologiya yordamida, rivojlanishda samarali natijaga (maqsadga) erishish qobiliyati bilim, qobiliyat, ko'nikmalarni o'zlashtirish jarayonida shaxsiy xususiyatlar. Texnologiyalarning tasnifi. Gumanitarlikning umumiy xususiyatlari texnologiyalar Zamonaviy ilmiy-nazariy adabiyotlarda va amaliy taniqli mahalliy o'qituvchilarning faoliyati, uchtasi bor. Texnologiyalarning asosiy turlari: texnik, iqtisodiy va gumanitar. Gumanitar texnologiyalar boshqaruv va gumanitar texnologiyalarga bo'linadi.

Insonshunoslik, pedagogik va psixologik). Gumanitar fanlar texnologiyalar - odamlarning o'zini namoyon qilish texnologiyalari, ularning o'zini o'zi amalga oshirishi intellektual fazilatlar. Gumanitar texnologiyalar ob'ekti sifatida shaxs hayoti va faoliyati, turli ijtimoiy jamiyat, inson va tabiatning o'zaro ta'siri. Bular eng ko'p bilim talab qiladi. Texnologiyalar. Har bir texnologiyaning rivojlanishi juda katta miqdorni talab qiladi. Ma'lumot, uning maxsus tanlovi, eng so'nggi natijalardan foydalanish ilmiy tadqiqot. Nazariy darajadagi xatolarni kamaytirish kerak.

Salomatlik yoki shaxsiy qadr-qimmatga zarar etkazmaslik uchun minimal darajada odamlar, amalda bunga erishish qiyin. Buning uchun ular uchun zarurdir "kontseptsiya" sxemasi bo'yicha ko'p mantiqiy tushunishni rivojlantirish - gipoteza - versiya - variant". Gumanitar texnologiyalar - qiyin algoritmlash mumkin. Ko'pchilikka xos bo'lgan ishlash printsiipi texnologiyalar, ular juda cheklangan qo'llaniladi. G'oyani amalga oshirish jarayonini ko'pincha ajratib bo'lmaydi, ketma-ket ketma-ket operatsiyalar yoki algoritmlar. Tasodifan emas pedagogika sohasidagi taniqli magistr A.S. Makarenko va V.A. Suxomlinskiy, barqaror ravishda ijobiy yakuniy nuqtalarga erishmoqda. Ta'lim rejasini amalga oshirish natijalari, ularning deb ataladi. Pedagogik nazariya va amaliyot texnologiya bilan emas, balki metodologiya bilan gumanitar texnologiyalar past kafolat nisbatiga ega. rejaga erishish. Kafolatlanmagan "yakuniy" natija; Nomuvofiqlik va o'ziga xoslik tufayli gumanitar texnologiyalar ularning ob'ekti. Ular ishlayotgan ob'ekt bunga sezgir ularda aniq belgilangan ichki va tashqi determinantlar soni ko'pincha mumkin emas. Gumanitar texnologiyalar - maxsus kasbiy faoliyat turi. Ularni o'zlashtirish odamlar uchun mavjud, ajoyib shaxsiy va ishbilarmonlik fazilatlariga ega bo'lishga bo'lish maxsus tayyorgarlik bilan hayot tajribasiga murojaat qiling. Gumanitar texnologiya muhtoj bo'lganlar uchun qonuniydir odamlar bilan muomalada, rivojlangan sezgi, muloqot qobiliyatlari vahamdardlik. Ta'lim texnologiyasi insonparvarlik xususiyatiga ega. Muloqot gumanitar texnologiyaning muhim xususiyatidir. Gumanitar texnologiyalar bo'yicha muloqot uchun shart-sharoitlar ta'minlanadi. Sub'ekt-sub'ekt munosabatlarini ataylab qurish; o'qituvchining individual-shaxsiy o'zgarishlarining xarakterini aniqlash va talabalar. Bunday o'zaro ta'sirning natijasi qaysi "davlatlar" bo'ladi.

Pedagogik jarayon ishtirokchilari har birining ma'nosini eshita oladi, tushuna oladi. Do'stim, qulay muloqot tilini rivojlantiring. Gumanitar texnologiya inson bilan ishlash maqsadlarining ochiqligi, etishmasligi bilan tavsiflanadi, o'qituvchi faoliyatida manipulyativlik. Ochiqlikni ta'minlash mumkin: qo'shma harakatlar, kollegiallik ma'nosini oydinlashtirish orqali maqsadlarni shakllantirish va tanlash, barchaga ko'rib chiqish uchun maqsadlarni taqdim etish manfaatdor tomonlar, ularni tuzatish imkoniyati, dastlab algoritimga kiritilgan texnologiya. Gumanitar texnologiyalarning markazida tashqi emas, balki bashorat qilingan sifatning rivojlanishining ichki mantig'i yotadi ishning kontseptual rejalashtirilgan bosqichlariga rasmiy rioya qilish yoki u yoki bu ta'limning faraziy qurilishi

naqshlari modellar. Pedagogik texnologiyaning insoniyligi imkoniyatda namoyon bo'ladi, uning shaxsning ajralmas xususiyatlariga ta'siri (ehtiyotlar, qiziqishlar, motivlar, qadriyat yo'nalishlari, munosabat, ma'nolar) belgilaydi umuman shaxsiy tizimning dinamikasi. Chegaralarni kengaytirish uchun Pedagogik texnologiya turli xil turlarini o'rgatish uchun qiziqish uyg'otadi. Psixofizik usullar: professional sport mashg'ulotlari, Maktyorlik, ba'zi psixoterapevtik o'rgatish, texnikalar. Reproduktiv tarzda erishiladigan natijalar va Ushbu turdagi ta'limda tashxis qo'yilgan - psixofizik o'zini o'zi boshqarish, tinglovchilarning shaxsiy fazilatlarini maqsadli rivojlantirish. Tarkib o'rganish o'quvchilarning yaxlit tajribasini o'z ichiga oladi (nafaqat bilim yoki ko'nikmalar), ma'nolarni yaratish, psixofizik holatlarni boshqarish; harakatlarning aks etishi, yangi tajriba orttirish usullari, jarayon Maloqa va uning aksi. "Texnologik" tahlil uchun bu qiziq olingan natijalarning takrorlanishi va ularga erishish jarayoni. Gumanitar texnologiyalarning bir turini ifodalovchi psixologik texnologiyalar, individuallikni ochish, amalga oshirish va rivojlantirishga qaratilgan. Talaba, o'qituvchilar bilan munosabatlarini optimallashtirish, boshqa odamlar. Psixologik texnologiyalarning keng doirasi qo'llaniladi. Pedagogik jarayon, o'qitish usullarini takomillashtirishga yordam beradi. Maktab va universitet. Psixologlar, o'qituvchilar, talabalar uchun bu foydali bo'lishi mumkin; kasbiy faoliyatni o'rgatish qasddan amalga oshirish usuli sifatida o'zgarishlar. zamonaviy ta'lim texnologiyalari. O'zbekiston tomonidan shakllantirilgan asosiy qadriyatlar va ma'nolar ijodkorlar boshidanoq - professionallik va malaka, do'stlik, halollik va odoblilik. Gumanitarlikning xususiyatlari pedagogik texnologiya Pedagogik texnologiya tushunchasi ongda o'qitish asta-sekin kirib keldi: dastlabki g'oyadan pedagogik texnologiya texnik vositalar yordamida o'rganish sifatida pedagogik texnologiya g'oyasidan oldin tizimli va oldindan ishlab chiqilgan amaliyotni izchil amalga oshirish ta'lim jarayoni. Har qanday ta'lim jarayonining tavsifi ba'zilarining tavsifidir. Pedagogik tizim. Pedagogik tizim texnologik asosdir, jarayon. V. Bospalko. Pedagogik tizim degani zarur (o'zaro bog'liq) vositalar, usullar va jarayonlar to'plamidir. Shaxsga maqsadli ta'sir qilish uchun. Pedagogik texnologiya -bu muayyan pedagogik tizimning amaliyotda amalga oshirilgan loyihasidir. Binobarin, har qanday pedagogik texnologiya tizimlilikka asoslanadi, yondashuv. Tizim - organik yaxlitlik (sinf, maktab, universitet, guruh va boshqalar). Masalan, kompyuter - bu tizim, unda ishlaydigan talaba ham. Lekin birgalikda yangi birlashgan tizimni emas, balki faqat kompleksni tashkil qiladi. O'zaro ta'sir qiluvchi tizimlar. Kompleks - bu o'zaro ta'sirning birligi, nisbatan mustaqil ravishda mavjud tizimlar. Pedagogik texnologiya texnologik jarayonlarda aniq amalga oshiriladi. Ta'lim nazariyasida texnologik jarayonlar, masalan, shakllar va vositalar tizimi o'quv kursining muayyan mavzusini o'rganish, amaliy mashg'ulotlarni tashkil qilish, har xil turdagi muammolarni hal qilishda ko'nikma va ko'nikmalarni rivojlantirish bo'yicha mashg'ulotlar. Har bir muammoni adekvat (bir xil) texnologiya yordamida hal qilish mumkin.

Xulosa: Hozirgi kunda kompyuter olami juda katta tezlik bilan rivojlanib bormoqda. Bunga juda ko'p sabablar bor. Eng asosiy sabablardan biri bu — kompyuter orqali inson tomonidan bajariladigan ishlarning deyarli barchasi bajarilmoqda. Nafaqat bajarilmoqda, balki osonlik va tez bajarilmoqda. Undan tashqari maromiga yetkazilib, ishlar bitkazilmoqda. Bu ishlarni bajarishda, kompyuter bir o'zi emas, balki kompyuterga ulanadigan periferik qurilmalar yordamida amalga oshirmoqda.

Foydalanilgan adabiyotlar:

1. Amonashvili Sh.A. - M: Ed. Amonashvili uyi, 1995 496 p.
2. Bospalko V. P. Pedagogik texnologiya atamalari.
- 4 Bospalko V. P. -M; Pedagogika, 1989 yil.